

Få ændringer i det daglige brug

Selve afregningsmodulet i DMS vil i store træk ligne sig selv. Den største forskel vil være, at kødkvægttillægget bortfalder, og i stedet samles kalvens værdi i den individuelle beregnede basis pris. Der vil stadig blive taget højde for kalves alder, racekombination, vægt, morens (og farens, såfremt far er malrace) vækstindeks, farens X-slagtekalv (for kødkvægskalve) og om det er en afprøvet eller ikke afprøvet tyr, der er far til kalven.

Ikke store ændringer i afregningen af kalve

Delingen af overskuddet vil stadig være 50/50 % mellem mælkeproducent og slagtekalveproducent, så afregningspriserne vil være meget lig det, I kender fra i dag. De

største forskelle vil kunne opleves, hvis kalvene afviger meget fra den forventede vækstkurve.

Kommer snart i DMS

Det er forventes at afregningsmodulet bliver opdateret i den første halvdel af 2025, og vil være klar til brug for alle efter sommerferien.

Trommesyge – fokus på forebyggelse og behandling

Af Lene Agerskov LVK, kvægfagdyrlæge

Trommesyge er en akut og potentielt livstruende tilstand hos slagtekalve, hvor der opstår unormal gasophobning i vommen. Tilstanden kan udvikle sig hurtigt og føre til død, hvis der ikke reageres i tide. For slagtekalveproducenter er det derfor vigtigt både at forstå sygdommen og vide, hvordan den bedst forebygges.

Hvad er trommesyge?

Trommesyge opstår, når kalvens evne til at komme af med den gas, der naturligt dannes under fordøjelsen, bliver forstyrret. Det fører til oppustet vom, smerte og i alvorlige tilfælde tryk på organerne, der kan hæmme blodløbet og vejrtrækningen.

Man skelner mellem to former:

- **Skummende trommesyge:** Gas indkapsles i skum, som kalven ikke kan bøvse op.
- **Trommesyge med fri gas:** Gas ophobes som frit luftlag i vommen, som ikke kan udskilles normalt, ofte pga. obstruktion eller nedsat bevægelighed i vommen.

Årsager til trommesyge

Trommesyge kan opstå af flere årsager

- **Fodringspraksis:** Hurtige skift i foder, overfodring med let fordøjelige kulhydrater og utilstrækkeligt strukturfoder kan føre til ubalance i vommens mikrobielle flora og dermed øget gasproduktion.
- **Mikrobiel ubalance:** En undersøgelse har vist, at fodring med en stivelsesrig diæt kan inducere ruminal acidose hos kalve, hvilket påvirker både vommens slimhinde og den mikrobielle sammensætning negativt.
- **Patogene bakterier:** Clostridium perfringens type A er blevet isoleret fra mælkefodrede kalve med trommesyge, hvilket kan være en mulig rolle i sygdommens udvikling.
- **Alder og fravæningstidspunkt:** Udviklingen af vommens mikrobiota påvirkes af kalvens alder og tidspunktet for fravæning, hvilket kan have indflydelse på risikoen for trommesyge.

Forebyggelse – hvad kan du gøre?

Effektiv forebyggelse af trommesyge handler om god fodrings- og managementpraksis:

1. Stabil og korrekt fodring

- Undgå hurtige foderskift – introducer nyt foder gradvist over 7-10 dage
- Sørg for tilstrækkeligt med strukturfoder (fx halm), som stimulerer vommotorik og spytkonstruktion
- Tilbyd frisk, rent vand ad libitum

2. God hygiejne og fodersikkerhed

- Opbevar foder og mælkepulver tørt og rent
- Rengør mælkefodringsudstyr og spande dagligt
- Overvåg temperatur på mælk – undgå for kold eller for varm tildeling

Anvendelse og valg af vomsonde til udluftning

Ved behandling af trommesyge hos kalve er udluftning via vomsonde ofte en hurtig og effektiv metode. Valget af sonde kan dog have stor betydning for både behandlings-effektivitet og dyrevelfærd.

Teknik til sikker og korrekt sondefodring

- Kalven skal helst stå og fikser gerne bagenden i et hjørne.
- Kalven skal selv sluge sonden: Før sonden ind over tungen og lad kalven synke. Før herefter sonden roligt ned i spiserøret. Hvis kalven ikke vil synke sonden, så lad den sutte på en finger for at stimulere synkereflex.
- Kalven kan ikke synke sonden, hvis hovedet er bøjet bagover. Sørg for tet bøjet/ naturlig hovedstilling.

Mærk altid sonden på venstre side af halsen, før der gives væske.

Der er flere forskellige typer af vomsonder på markedet. I skemaet nedenfor, er tre forskellige typer af sonder gennemgået i forhold til formål samt fordele og ulemper.

Ved udluftning af vommen med sonde er det vigtigt at vælge det rette udstyr:

- **Sondens længde:** Mål fra kalvens næse til punktet bag albuen for at sikre korrekt længde. Mærkér dette punkt på sonden for at undgå at komme slangen for langt ned.
- **Materiale:** Brug en fleksibel, men stiv nok sonde til at forhindre foldning under indsættelse i forhold til kalvens størrelse.
- **Korrekt indgivelse:** Sørg for, at sonden er korrekt placeret i spiserøret og ikke i luftrøret. Dette kan vurderes ved at føle begge strukturer i halsen – spiserøret er blødere og mere eftergiveligt.

- **Udluftning:** Når sonden er korrekt placeret, kan gas frigives fra vommen. Dette kan tage flere minutter, afhængigt af mængden af gas. Der kan trykkes og masseres på vommen imens, for at få så meget gas ud, som muligt.
- **Indgivelse af olie:** skal kun bruges i små mængder (ca 200 ml planteolie) og ikke gentagne gange, da større mængder kan forstyrre vomfloraen og hæmme aktiviteten af de naturlige mikroorganismer.
- **Rengøring:** Efter brug skal sonden rengøres grundigt og desinficeres.

Når kalven er luftet ud med sonde, skal den startes langsomt op i kraftfoder og gerne tildeles roepiller og godt strukturfoder.

Brug af trommespyd anbefales ikke da det giver bughindebetændelse efterfølgende, men ved kronisk trommesyge, kan der anvendes et buff vomtrokar, som løbende kan udluftes.

Når kalven er luftet ud med sonde, skal den startes langsomt op i kraftfoder og gerne tildeles roepiller og godt strukturfoder.

Lene Agerskov LVK, kvægagdyrlæge

FORSKELLIGE TYPER AF SONDER			
Type	Velegnet til	Fordele	Ulemper
Spiralsonde	Små kalve	Blød, fleksibel, skånsom	Kan kollapse
Stiv plastslange	Alle kalve, især større	Let at styre, effektiv	Risiko for irritation
Sonde med flere side huller	Behandling og væskeindgift	Multifunktionel	Svær at rengøre

